

LUX!

D' LETZEBUERGER ZU LAUTERN

Lëtzebuenger Studenten zu Kaiserslautern a.s.b.l.

AAA / Universität Kaiserslautern
Postfach 3049 D-67653 Kaiserslautern
Fax: +49 631 205-3599

Inhaltsverzeichnis

Studéieren zu Kaiserslautern (Vierwuert)	2
Den LSK	3
D'Universitéitstaat Kaiserslautern	4
Openthaltsgenehmigung	4
Kultur zu Kaiserslautern	5
Sport	8
Waat kann é alles zu Lautern studéieren?	9
D'Aschreiwung op der Uni	10
Studiendauer	12
Mathematik	13
Physik	17
Chemie	19
Biologie	21
Informatik	23
Maschinenwesen	26
Elektrotechnik	28
Architektur	30
Raum- und Umweltplanung	32
Bauingenieurwesen	33
Wirtschaftsingenieurwesen	36
Wéi gin d'Exame geschriwen ?	38

© 1994 by LSK a.s.b.l.

Special thanks to Daniel Ferron for updating, to Marc Ludwig, Olivier Pegel for writing this document, to Thun for the cover, to Joel Ferron for illustrating and to the Ministère de l'Education Nationale for sponsoring.

Studéieren zu Kaiserslautern

Virwuert

Félicitatiounen! Datt dir dës Brochure an den Hänn halt wëllt jo heeschen, datt dir iech fir Kaiserslautern interesséiert, waat och ké Fehler ass, well d'Renommée vu K-Town ëmmer méi grouss gët. Duerfir huet den LSK séng Brochure och nees erëm 'app tu déit' gesaat, well Verschiddenes sech an déne leschte Joer geännert huet.

Zousätzlech zum Guide du futur étudiant vun der ACEL soll dës Brochure speziell fir de Site K-Town eng Hëllëf sin, vir sech an dem Gewulls vun Administratives, waat esou am Studienufank op én duerkennt, erëmfannen an si soll och e wéineg e Bild vun der Staat Kaiserslautern erëmspigelén.

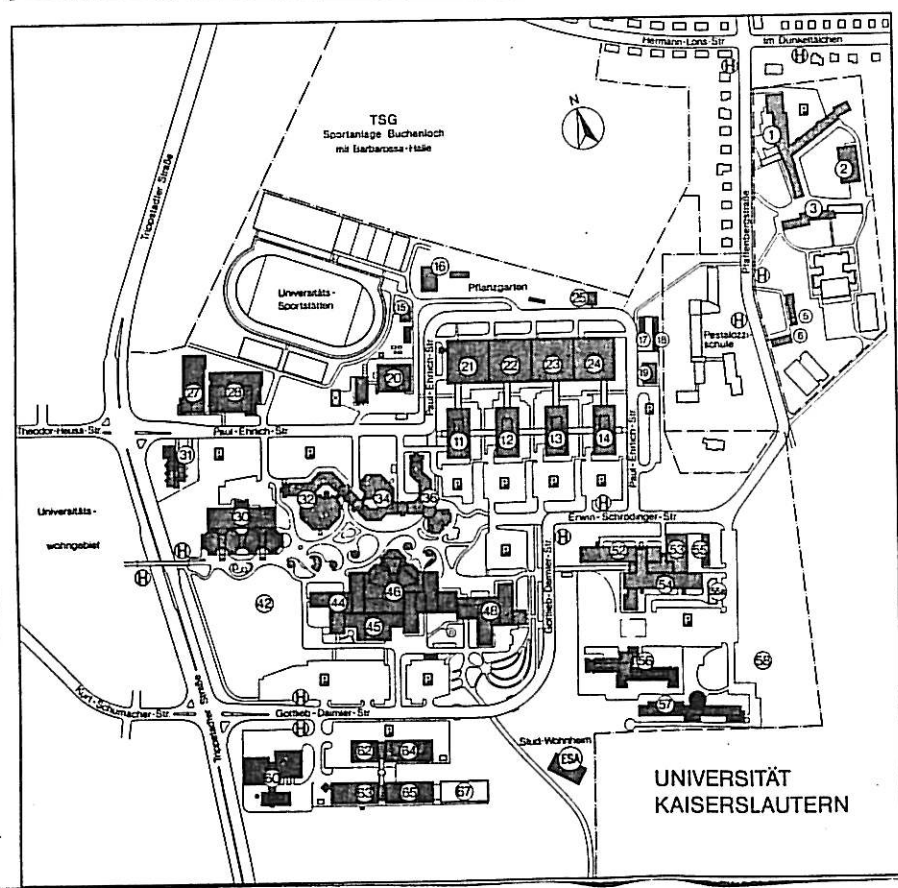
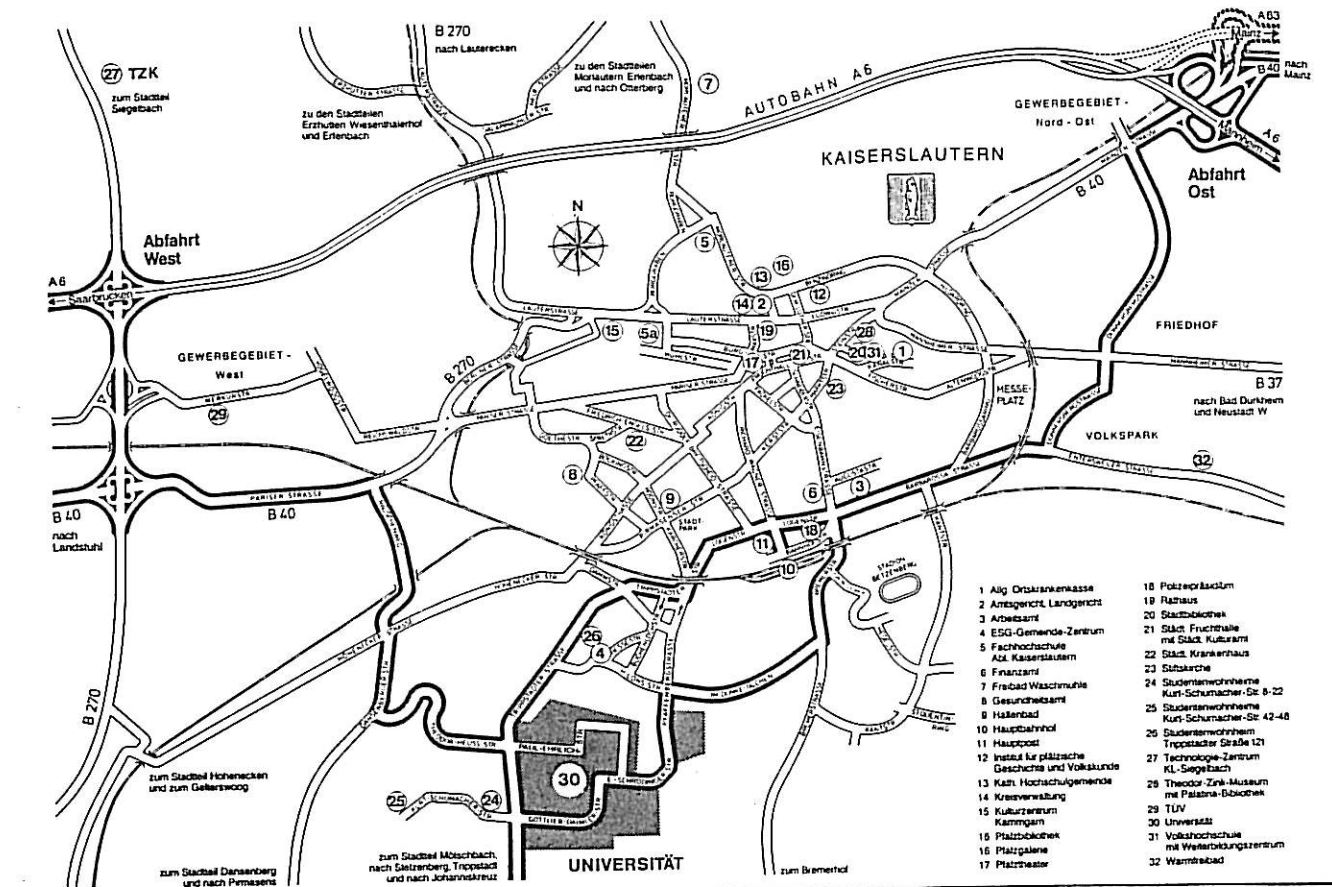
Mir hun bewosst op zevill Détailler verzicht; dës Brochure soll jo nëmmen eng Orientatiounshellëf sin. Wann dir fest décideiert sitt fir e Studium hei unzufanken, da kennt dir iech roueg mam Comité oder mat déne jeweilegen Kontaktadressen a Verbindung setzen, vir méi gewuer ze gin.

Elo well ech awer och déne Leit nach Merci soen, déi zum Erschéngé vun dëser Brochure hieren Deel begedroen hun, a speziell dem Ministère de l'Education Nationale.

Iech léif "futurs étudiants" wënschen ech vill Freed bei der Lecture, an hoffen, deen én oder aaneren hei zu K'Town begréissen ze kënnen.

De Prési

Dan Ferron

**Den L.S.K....
oder wéi en onbekannt Wiesen
huet dës Broschüre rédigiéiert ?**

LSK steet fir: *Lëtzebuerger Studenten zu Kaiserslautern*

Eise Verein as politesch a religiéis neutral an huet keen aneren Zweck, wéi d'Studentenlieden opzelakkeren.

De Club ass 1981 vu 7 Leit gegrënnt gin an ass zënter hier ëmmer méi grouss gin.

De Moment studéieren ca. 170 Lëtzebuerger hei, dovu sin der ronn 120 am LSK. Et muss én natierlech net Lëtzebuerger sin vir am LSK ze sin, mé fir active Member ze gin muss é studéieren.

Eis Activitéiten konzentréieren sech um kulturellen Plang: mir organiséieren all Semester eng Luxi-Fete, déi schon op der ganzer Uni en gudde Numm huet; Péngschten haalen mir am Melu den Lauterer-Bal; de Kléesche kennt am Wanter bei d'Memberen; mir hun e Grillfest fir Nationalfeierdaag, maachen am Summer en Oofschlossfest, maachen dei eng oder aner Visite, publizéieren all Joer mindestens eng Zeitung, de LUXI, an gin eng Broschüre eraus.

Doniewt sin mir op der Foire de l'étudiant présent, hu Verrieder an der ACEL (der "Studentengewerkschaft") a sin och soss virbäi, wann eppes leeft, a mir hun dei meescht Membere vun der ANEIL.

Mir hun Sportséquippen an zwar am Fussball, a falls Interessi, am Basket, Volley, Badminton an hun natierlech och Trainingszeiten an der Haal.

Mir hun och e Stammdesch, wou mir eis all Denschdeg treffe fir ze schnëssen, Kaart ze spillen, etc.

Eis Infobriet hängt op der Uni niewent dem Bicherbuttek Geschwister Schmidt, wou dir all aktuell Informatiounen kënnt kréien, déi d'Lëtzebuerger betreffen.

Och fir de Studium bréngt den LSK Virdéeler, well doduerch datt én aaner Leit kenneléiert kann én natierlech vill Infoen austauschen, zemols mat éleren Semester. De Comité vun 9 Leit un der Spëtzt vum Veräin ass stets beréet fir ze hëllef, wann é e Problem huet, zemols den Eischtsemestler, déi sech nach aliewe mussen a frou fir all Hëllef sin; mee dier musst jhust froen.

D'Universitätsstaat Kaiserslautern

D'Uni Kaiserslautern gouf 1970 an d'Liewe geruff, deemols nach ënnert der Bezeichnung "Doppeluniversität Trier - Kaiserslautern". An hierem 24-jährige Bestehen huet si sech schéi gemausert. Woren deemols grad emol 200 Studenten hei ageschriwwen, sou sin et der haut méi ewéi 10.000. Domat ass Kaiserslautern alles anescht ewéi eng riiseg Universitätsstaat, besonnëch wann é bedenkt, dass d'Staat nëmmen 100.000 Awunner huet.

Den Uni-Campus, dé ganz am Bësch leit, ass architektonesch gelongen a ka sech weise loossen. Och ass d'Uni an enger stänneger Expansioun. Nach 1993 gouf é fonkelneit Gebei fir d'Fachberäicher Maschinenbau an Wirtschaftsingenieur afgeweit.

Nët nëmmen d'Uni, mé och d'Staat expandéiert mat grousser Vitesse. Sou steet dé neie Pfalztheater kuerz virun der Vollendung, den FCK-Stadion um Betzenberg gouf vergréissert, asw. Do derniewend gin dauernd nei Café'en a Restaurant'en op.

Och den Industriesecteur hei zu Lautern ass nët der klengster én. Weltbekannte Firmen ewéi Pfaff (Bizzmaschinen), Keiper - Recaro (Auto- a Fliigersëtzer), Opel (Motoren) oder Otto Kern (Moudendesigner) hun zu Lautern hiiren Haaptsetz.

Openthaltsgenehmigung

An Däitschland muss é sech onbedéngt bei der Ausländerbehörde umelle, well é soss Schwieregkéete kréie kann. D'Ausländeramt ass Am Altenhof 11-13. Do kritt én e Formulaire, dén én ënnerhalb vun enger Woch muss oofgin. Folgend Dokumenter sin derniewend virzeléen:

- Pass oder Carte d'identité
- beglaubegt Bestätigung vun den Elteren dass déi vir d'Finanzéierung vum Studium opkommen (gët awer nët nokontrolléiert).
- De Mietvertrag souwéi de polizeilichen Meldeschein dén én am Rathaus kritt.

Wann én daat alles gemaach huet kritt én eng provisorësch Openthalts-genehmigung, déi fir 3 Méint gültëg ass. Duerno muss én nach eng Kéier bei der Ausländerbehörde passéieren, an da kritt én eng definitiv Openthalts-genehmigung déi 1 Joër gültëg ass. No engem Joër gët se dann op weider 2 Joër verlängert.

Alles an allem ass daat zimlech emständlech. Dofir gin et vill Lëtzebuerger déi guer keng (definitiv) Openthalts-genehmigung hun. Daat ass natiirlech jidferengem selwer iwerlooss. Mé vir all Problemer aus dem Wée ze goen, ass et am beschten, et bässt én an de sauren Aapel.

Kultur

Kaiserslautern kann én elo nët grad mat enger 'Kulturheichbuerg wéi Wien, Strossbuerg, Paräis asw. vergläichen, mee de fait, datt KL ëmmer méi zu enger Universitätsstaat gët, bréngt och mat sëch, datt d'Kulturangebot ëmmer méi grouss get. Et ass nët, datt é vu kulturelle Veranstaltungen géif erdréckt gi, mé wien eppes ënnerhuele wëllt dé fënnt och eppes.

1. Theater

Den Pfalztheater huet am "groussen Haus" e ganz gudden Ensemble an en zimlech ofwiesslungsräiche Programm. Niewt Brecht, Goethe, Mozart stin och oft Theaterstécker, Operen an Musicals vun zäitgenösseschen Auteurs um Programm. Doniewt gët et nach eng Studiobühn am Kulturzentrum 'Kammgarn' wou och oft méi onkonventionellen Theater ugebueden get. Last but not least am Jugendzentrum an der 'Bühne unterm Dach' an am Kulturzentrum Kammgarn (Casino) get et Pantomimen Theater, Tanztheater an Cabaret. Gläich ass och déi neie Pfalztheater färdeg, an da wärt an dësem Sënn och nach e bessere Programm ugebuede gin.

2. Concert'en

An der Fruchthalle get et regelméissech Concerten. Fir Rock a Pop ass am Kulturzentrum gesuegt. Am Jugendzentrum an der Steinstrasse, am Abwärts bei der Polizei an am Irish House sin oft Concerten mat Gruppen aus Lautern et environs, mee och heiansdo kleng Gruppen aus dem Ausland. Verschidde Caféen fänken un, d'Leit mat Live-music ze ënnerhaalen, z.B. de Leopold, wou all Mëttwoch-Owend Jazz-music ugesoot ass fir nëmmen é ze nennen. Op der Uni get et doniewent och eng Kulturgrupp déi ongeféier 10 Veranstaltungen am Semester organiséiert. Déi grouss Gruppen ewéi Simple Minds, Sting, den Al Jarreau an all déi aner kommen allerdéngs nët op Lautern, mé et sin nëmmen 50 km bis op Ludwigshafen oder Saarbrecken, 60 km bis op Mannheim, 80 bis op Heidelberg an 120 bis op Frankfurt (ëmmer Autobunn versteht sech), an do sin zimlech oft gudd Concerten. Kaarten dofir kann én natirlech hei zu Lautern kaafen.

3. Musé'en

De gréisten Musée zu Lautern ass d'Pfalzgalerie. Hei get nëmmen bildend Konscht ausgestellt. De Schwéierpunkt läit op der Malerei vum 19ten an 20ten Joerhonnert, virun allem beim däitschen Impressionismus an Expressionismus. Et gin regelméissech Wiesselausstellungen gewisen. Doniewt get et nach e puer méi kleng Galerien dei zäitgenössech Wierker weisen. Am Theodor Zink Museum geet et méi em d'Geschicht vun der Staat, mä och Archäologie, Anthropologie, Miwelen, Glas an Parzeläin gin hei an Wiesselausstellungen gewisen.

4 Kino'en

Kinoen get et genuch, an der Staat selwer sin 8 Säll wou déi aktuellst Filmer gewise gin. Natirlech sin se op Däitsch synchroniséiert, mä dorunner gewinnt én sech. De Provinzokino läit zu Enkenbach, 12 km vun Kaiserslautern ewech an huet é ganz gudde Programm. Am Mount gin ongeféier 20 verschidde Filmer gewisen, aler a neier an ganz oft Saachen, déi é soss nët ze gesi kritt. 15 km virun K'Town läit Landstuhl mat séngem fantastesche Broadway Kino. Hei laafen déi neisten amerikanesch Filmer an Originalversioun an engem Superkader an a Superqualitéit. Am Jugendzentrum gin Densdes an Mëttwochs Filmer zu speziellen Themen gewisen; heiansdo mat uschléissender Diskussioun ähnlech wéi beim Ecran Témoins. Als lescht get et dann nach den ASTA-Kino op der Uni, dé ganz gudd Filmer weist.

5. Bistro'en

Daat ass daat kulturellt Angebot, waat am méschte genotzt gët. Lautern huet offiziell 678 Gaststätten (Bar, Disco, Resto, Pizzerien) op 114.000 Leit!! Do ass bestëmmt fir jidderén eppes derbäi: Gudd Iessen, mëttel, schlecht Iessen, Snacks, Indy-Café, Hard-Rock, Jazz, Normal, Ausgeflippt, Gruffti; je vun allem!

Déi meescht awer kann én einfach emol vu viran vergiesse, well én sech zu Lautern ni an déi Ecken verleeft. Hei eng kleng, onverbindlech Auswiel, fir wann der mat Kollegen oder mat der Mamm an mam Papp eropkommt.

wisawi:	Direkt niewent der Uni. Gudd Pizzen!
monokel:	klenge chice Bistro an der Steinstraße (Altstadt)
leopold:	klenge, gemittlëche Café an der Steinstraße, gudd Glacen.
malzwerk:	Rummelstraße 7, flott Dekoratioun, Guinness a Kilkenny vum Faass
glockencafe:	Glockenstraße 43, ëmmer strubbelvoll, vill Studenten, Billardsdësch, am Summer flott Terasse dobaussen.
benderhof:	Richard-Wagener-Str. 74, flotten aalen Café, Billard, vill Studenten, am Summer och Terasse.
holzwurm:	Schulstraße 1b, Studentebistro mat vill Holz, mir spillen all Joer Fußball géint si, verschidde Luxien schaffen do, flott Terasse.
abwärts:	Logenstraße 1, masseg Studenten, Dënschdes Disco, Donneschdes Live-music, soss flott Stëmmung.
pep:	Niewent dem Glockencafe. Dënschdes Stammdesch, Dart-Equipe, Billard.

An der Altstadt gin et nach vill méi Café'en, z.Bsp. St.Martin, Hannenfaß, asw. Kuckt einfach mol eran, daat ass daat bescht.

6. Restaurant'en

Kaiserslautern huet eng grouss Palette vun Restaurant'en. Dir fannt niewt Griechen, Franzousen, ville villen Italiener, Chinesen, Mexikaner an Indonésier natierlech immens vill Haiser wou én zu engem reasonable Präis 'gutbürgerlich' iesse kann. Och hei kann é nëmmen é klengen Iwerbléck ginn:

la nuova mamma: Richard-Wagner-Str. 73 . Gudd, belleg a séier
zum deutschen michel: Richard-Wagner-Str. 47. Riesenportionen, gutbürgerlech a
ganz bëllech
julien: Altenwoogstr. 3. Franzéich Kichen, ganz flott a ganz gudd.
Denschdes e gudde Menu fir wéineg Geld.
flammkuche: Ludwigstr. 40. Elsäßisch Flammkuche fir all Goût
cardinale: Rittersberg 14. Nobel Pizzeria fir Leit déi gar gutt Iessen an Zait
hun.

Wa Mammi a Pappi emol op Lautern kommen, da kann é och an den
storchenturm, *Landsknecht*, *maritim* oder och villäicht *uwe's tomate*, é vun dénen
honnert bäschte Restaurant'en an Daitschland, goen.

7. Disco'en

Lautern ass net mat villen Discoe geséent. An déne puer déi ët gët gët ët och e
ganz ënnerschidlech Publikum.

glashaus: Tanzcafé, féllt sèch wann all aner Café'en an der Altstadt zou-
maachen, bis 1/2 4 op
filou: Tanzcafé, Publikum am Alter vun 30-40 Joer a geschéd. Niewend
dem Pflaumenbaum.
way up: am Gewerbegebiet, Disco voller Manta-Fahrer a Steinhäuser-
Blondinen. (Bitte langsam sprechen, ich bin blond!)
flash: beim Holderbaum, flott gemaach, den DJ ass e LUXI, all
Musékrichunge, mee Duerchschnittsalter 13 Joer.
abwärts: Logenstraße. Dënschdes Disco vu 'Blue Moon'. Strubbelvoll, total
Stëmmung, lauter Studenten.

8. Feten

Zu Lautern oft bei de Luxis Privatfeten, wou é kéint Bicher driwer schreiwen.
All Fachberäich organiséiert all Semester eng Kéier eng Fete, z.B. Maschfasch,
Erstsemesterfete MW, asw. Och d'Lëtzebuerger hun a puncto Fete e ganz gudden
Numm op der Uni, well jidderen war schons op enger Luxifete, déi vu Semester zu
Semester ëmmer méi memorabel gin.

Sport

D'Uni bidd eng grouss Auswiel u Sportsméiglechkeeten.

Fir jiddereen ass do ganz bestëmmt eppës dobäi, z. Bsp. Judo, Basket, Football, asw. Alles, waat d'Uni ubidd, ass grondsätzlech gratis, ausser Tennis, Kanu fueren, Drachenfliegen, Segelen a Surfen, a Reiden. Fir all dës Sportarte gët et awer reduzéiert Tariffer.

Den LSK féiert och en aktivt Sportsliewen. Mir hun Trainingsstonnen am Fußball an och am Basket, Volleyball, Handball, je nodem wéi d'Wësch vun eise Membere sin. Hei zu Lautern gin et och vill Leit déi reiden. Déi meescht sin och Member bei de "Lëtzebuerger Studentereider". Den Oppmann vun dem Club ass och vu Lautern, an zwar ass daat den Diederich Christian a säi Stall ass am Gersweilerweg 30 a séng Boxnummer ass 0631 / 45324. Doniewt si si alleguer och nach bei de Lautrer Studentereider dobäi, en däitsche Club, an do ass den Oppmann op folgender Adress ze fannen:

Martin Wilderer
Seilerstraße 4
0631 / 93769

E puer Moutainbiker hu mir och; d'Datumen vun hiire Sortien hänken ebenfals wéi all aaner Informatiounen, déi d'Lëtzebuerger betreffen, ëmmer um Infobried aus.

Waat kann én alles op der Uni Kaiserslautern studéieren ?

Déi folgend Säiten gin Iech en Répertoire vun alle Fächer déi én hei zu Kaiserslautern studéiere kann.

D'Viraussetzung sin fir all Facher déi selwecht:

Eng Première oder en Equivalent derzou. Déi Leit, dei um *CUL* waren, kommen a verschiddene Fächer direkt an daat 3 Semester, mé vu Vierter ass daat nët. Am bëschte fänkt é direkt hei un.

An der Läscht kréien déi Leit, déi vum IST komm si, wéinst e puer Präzedenzfäll de Virdiplom, mé sècher ass daat nët. Et hänkt dovun of, wéi é mat de Leit streide kann an wéi é sech verkaafe kann, wann et drëm geet Fächer unerkannt ze kréien.

Hei zu K'town gët et awer och nach eng Fachhochschule. An eisem Cercle hu mir och e puer Verrieder, an an der Brochure gin et och nach Infoen zu de Méiglechkéiten op der FH.

Verschidde Fächer hun eng Zulassungsbeschränkung (Arch., Bio., RU, Lebensmittelchemie, Info.). Am folgende gët daat och behandelt a genee gesot wou der iech musst mellen.

Nach e puer Wuert zu de Praktiker: Wann é gäre Maschinnebau studéiert, dann muss én 8 Woche Stage gemaach hun, iert én zu Lautern kann ufänken! Daat heescht et muss é bis spéitstens de 15ten Oktober eng Bescheinigung hun, datt é irgendwou an engem Betrieb 8 Woche laang geschafft huet.

Och fir déi aaner Fachberäicher brauch én e Praktikum, dén é awer nët virweisen brauch, wann é wëllt ufänken.

Déi Leit aus dem Technique, déi en Atelier gemaach hun, kënnen sech dén unerkenne loossen. Duerfir brauch é en Ziedel vun der Schoul, wou de genée Programm dropsteet dén é gemaach huet; dann géet é eng Kéier op d'Praktikantenamt a frét wéivill se engem unerkennen an op é e schréfflechen Rapport muß ofgin oder nët.

D'Aschreiwung op der Uni

Fir sêch zu Lautern aschreiwen zr kënnen, sin 3 Saache ganz wichtëg:

1. Den 'Antrag auf Zulassung zur Immatrikulation':

- Dëse Formulaire kritt én op der Uni selwer, beim CPOS (280, rte. de Longwy L-1940 Luxembourg), an der Thomas-Masnn Bibliothéik (an der Galerie Konz op der Gare), oder vun engem frëndleche Lëtzebuerger dén zu Lautern studéiert.
- Op de Formulaire kënnst eng Passfoto
- Bei de Formulaire kommen d'Fotokopie vum 'Diplôme de fin d'études secondaires' mat de Punkten aus dem Examen. D'Fotokopie mussen amtlëch beglaubegt sin. Daat mecht d'Police, d'Gemeng oder de Sekretariat vun der Schoul.
- Huet én en Noexamen, da muss én eng Notiz derbäi léen, datt én den Diplom am September noschéckt.
- Fir datt d'Uni engem äntwerte kann, kommen och nach 5 'coupons réponse internationaux' vun der Post an d'Enveloppe.
- Daat ganzt gët a Form vun engem ageschriwëne Bréif (lettre recommandée) fortgeschéckt.
- De Bréif muss bis spéitestens de **15. Juli** beim Studentensekretariat ukomm (!) sin.
Adress ass:

Universität Kaiserslautern
Erwin-Schrödinger-Str.
D-67653 Kaiserslautern

Abt. 7, Geb. 13, Raum 255
Tél.: 0049 / 631 / 205 - 2596
Sprechstunden: mo - fr: 10⁰⁰ - 12⁰⁰ und di: 14⁰⁰ - 16⁰⁰

- **Opgepasst:** bei engem Studiegang mat Zulassungsbeschränkung (Numerus clausus) dé fir ganz Däitschland gëllt, muss én sech bei der ZVS zu Dortmund bewerben !

2. Enn Juli kënnst vun der Uni den 'Zulassungsbescheid', datt én fir de Studium ugeholl ass (oder och nët).

- Um Zulassungsbescheid stéet drop wou a wéini én sech op Lautern aschreiw (immatrikuléire) komme kann, a waat én alles muss mat oofgin.

3. Fir d'Aschreiwung, och **Immatrikulatioun** genannt, huet én Zäit bis Enn August

- **WICHTEG:** D'Immatrikulatioun muss *perséinlëch* op der Uni firgeholl gin.
- Fir d'Immatrikulatioun brauch én:

- den Original Diplom
  - de Pass oder d'Carte d'Identité
  - 1 Passfoto
  - 2 Formularen E111 vun der Krankekées
  - En Noweis vum 'Grundprakrikum' (Industrieprakrikum) falls é Maschinebau studéire wëll.
- De Formulaire E111 vun der Krankekées muss é bei der AOK (Allgemeine Ortskrankenkasse / Kaiserslautern, Kanalstr. 25, Tél.: 0049 / 631 / 36370) oofgin. Do kritt én dann en Ziedel, datt én vun der Versicherungspflicht befreit ass, dén én bei der Aschreiwung firléen muss. Fir déi restlëch Dauer vum Studium brauch é sech dann guer nët méi dorëm ze këmmere.
- Als Grundprakrikum sin Aarbechten an engem Atelier (Feilen, Séen, Schwéessen, asw.) während 8 Wochen verlaangt. D'École professionnelle vun ARBED Differdange oder der CFL bidden z. Bsp. all Joër an der grousser Vakanz speziell Stagen dofir un.
Am beschten awer ass et wann é sech am Praktikantenamt selwer emfréet waat fir é Prakrikum fir déi jeweilig Fachrichtung verlaangt gët.

Weider Informatiounen kritt Dir selbstverständlëch bei de Membere vum Comité oder bei de Kontaktpersonen déi bei der Beschreiwung vun de jeweiligen Fächer ugi sin.

Studiendauer

Eng Fro déi sech jidferén stellt wann é op d'Uni geet ass *wéivill Joer* de Studium dauert. Ént firwech: de Studium dauert an Däitschland *méi* laang wéi an der Belscht oder och an Frankräich. Daat huet folgend Ursaachen:

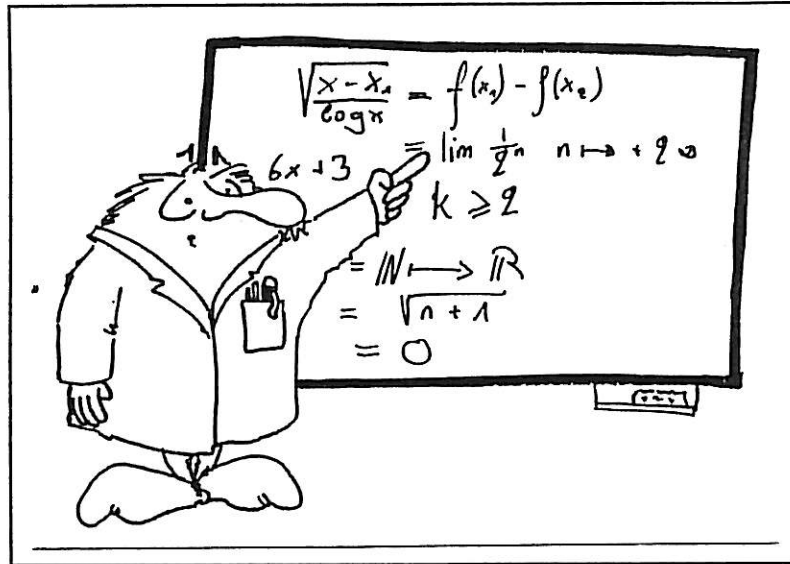
1. Et ass keen Zäitpunkt festgesaat, wéini é seng Diplomklausuren schreiw. De Virddiplom kann é fréistens no dem 4ten Semester kréien, mä d'Moyenne läit bei 5 bis 6 Semester, bedéngt duerch d'Duerchfaalen, Oofmellen mat Dokterattest, net umellen, asw. Hei kénnt et drop un wéi é mat senger akademescher Fräihéet emgéet.
2. Am Haaptddiplom kann é vill Fächer fräi wielen, doduerch schnuppert é an e puer Fächer eran a schreiw am Examen villäicht ganz anerer. Et ka sin datt an dem Seminar daat é mache wëll keng Plaatz daat Semester ass, sou dass é et eréicht daat Semester drop maache kann. mat Laboen ass et ganz oft daat selwecht.
3. Vill Leit mussen eng Studienarbecht während hierem Studium machen. Déi dauert theoretéisch 3 Méint, praktesch awer 6 Méint bis é Joer. Bei der Diplomarbecht ass et ähnlech. Bei enger experimenteller Arbecht kann é oft net viraus soen wéi laang se dauert an waat dobäi eräuskennt.

Aus déne Grënn ass et (u)topesch fir vun den Regelstudienzäiten auszegoen. Nëmme ganz veréizelt Cracken machen hire Studium an déser Zäit. Méschtens sin et awer 3 bis 4 Semester méi. Wann é hei ufänkt, da soll é sech am beschten mol 11 - 12 Semester virstellen. Wann et besser géet, tant mieux. Déi Leit déi sech en 8 Semester-Studium virstellen, gin oft ganz séier frustréiert an et wär villäicht besser, déi Leit géifen é nom Schoulsystem geregelte Studium an der Belscht oder an Frankräich ufänken.

E grouse Virdéel vun dem preiséschen System ass awer datt é léiert sech ze organiséieren an säin Studium selwer gestalte kann. Et kann é säin égenen Tempo aschloen an och méi Saachen machen déi é wierklech interesséieren. Duerch déi grouss akademesch Fräihéit muss é oft ganz stark géint säin "inneren Schweinehund" ukämpfen. Wann é daat erfollégräich mecht kann et engem am spéideren Beruf nëmme vu Virdéel sin.

Am folgenden kénnt dir en méi genauen Iwerbléck iwer d'Fächer, déi é hei zu Kaiserslautern studéiere kann, gesin.

Mathematik

Daat alleréisch waat é sech bewusst muss gin, wann én e Mathéstudium ufänkt, ass d'Tatsaach, dat én esou gudd wéi keng Gelégenhéet wärt kréien am spéidere Berufsliewen daat anzesetze, waat é op der Uni geléiert huet.

D'Mathematik léist séch an zwou grouss Stréimungen opdélen: an d'ugewandt Mathematik, an an d'reng Mathematik.

D'**ugewandt Mathematik** probéiert fir é Bezug zur Praxis ze kréien oder ze haalen. Ennert dës Richtung faalen énnert anerem d'Numerisch Mathematik, d'Wahrscheinlechkéetstheorie an d'Stochastik déi z.B. bei Versécherungen oder Emfroen eng grouss Roll spillen.

Der **renger Mathematik** ass ét ganz égal op hir Resultater jémols é Bezug zur Praxis kréien oder nët. An dëse Beräich falen d'algebraisch Geometrie, d'Gruppentheorie, d'Festkierpertheorie, asw.

Fir lo awer de Besoinen vun der Industrie esou wäit wéi méiglech entgéint ze kommen bitt d'Uni Kaiserslautern am ganzen 4 Mathésstudiumen un aus dénen é als Diplom-, Techno-, oder Wirtschaftsmathematiker oder esouguer als Mathematiker mat Staatsexamen eraus kënnt. Déi lescht Méiglechkéet kann é direkt oofhaken, déi ass fir déi Leit geduecht, déi an Däitschland 'Lehrer' (lätz.: Prof) wëlle gin.

Zu all Studiengang gehéiert en Niewefach, daat hëscht et muss én och Vierliesungen aus engem aneren Fach lauschten an doran Prüfungen maachen.

De Studium ass opgedéelt a Grondstudium an Haaptstudium. De Grondstudium dauert 4 Semester an hält mat dem Virdiplom op, den Haaptdiplom schléist dorun un an hält mat den Haaptdiplomsprüfungen op.

Am **Grondstudium** léiert é déi wichtegst Inhalter an Methoden souwuel an der Mathé wéi och am Niewefach kennen, an ét léiert é Programméieren. Virliesungen déi én an der Mathé lauschtere muss sin:

- am 1. Semester: Lineare Algebra I, Analysis I, béides mat Übungen
- am 2. Semester: Lineare Algebra II, Analysis II, och mat Übungen
- am 3. Semester: Analysis III oder eng un Analysis II uschléissend Virlesung, Numerik I oder Praktische Mathematik I, alles mat Übungen.
- am 4. Semester: Numerik II oder Praktische Mathematik II, Stochastik, alt erëm mat Übungen.

Doniewt muss én am 3. an 4. Semester och nach e Virtrag vun ron enger Stonn Dauer iwert é spezielle mathematésche Problem oder Artikel haalen.

Daat waat én am Niewefach lauschtere muss hängt vum jeweilege Niewefach of.

Den **Haaptstudium** ass do fir seng Kenntnisser ze erweideren, souwuel an der Mathé wéi och am Niewfach, och am Hibleck op d'Diplomarbecht. Hei get ét an der Mathé keng Virschrëften waat én u Virliesungen lauschtere soll. Daat héscht ét kann é daat lauschteren wat engem am méschte Spaass mécht, mé ét muss é kucken, datt é genuch Virliesungen lauschtert, well é soss keng Prüfunge maache kann. Zousätzlech muss én en 2. Virtrag haalen vun 2 Stonnen mat Schwéierpunkt z. Bsp. a Richtung Diplomarbecht.

Studiendauer: ét get eng Regelstudienzäit vun 9 Semester ugeholl, daat ass awer en absolut onréalistesche Wert, wann é bedenkt, datt alleng d'Diplomarbecht 1 bis 2 Joer an Usproch hält (offiziell soll se 6 Méint daueren). An der Studienordnung stéet, ét soll én an 12 Semester färdeg gin, daat ass dran, mé ét hänkt vill vun der Diplomarbecht oof, well an der Zäit wou én un där schafft, kënnt é zu soss näischt.

Virliesungen: Déi méscht Virliesungen sin 2*2 Stonnen, dozou muss é soen dass eng Stonn u sëch nëmmen 45 Minuten sin. Zu alle Virliesungen kommen eng Kéier an der Woch 2 Stonnen Übungen derbäi. De Sujet vun den Aufgaben, déi do behandelt gin, gouf an der Virlesung behandelt. Nodem se ausgedélt sin huet é ron eng Woch Zäit vir d'Exercicer ze machen; well déi awer ganz oft relativ schwéier sin, duerf én an Équipen vun 3 - 5 probéieren ze léisen. D'Gruppenarbecht ass ganz wichtëg, well Mathé léiert sech nët am 'stillen Kämmerlein'. An den Übungsstonnen gin dann d'Exercicer nach eng Kéier behandelt, ét kritt é gesot waat é falsch gemacht huet. Wann Froen zu der enger oder anerer Saach aus der Virlesung sin, ass do déi richteg Plaatz fir se ze stellen.

Daat gëlt alles sënngeméiss och vir d'Virliesungen am Niewefach.

Centre Universitaire: Déi Leit déi vum CUL kommen, kréien hir 2 Semester souwuel an der Mathé wéi och an der Physik (wann é Physik als Niewefach wíelt) unerkannt. Wann é sech en anert Niewefach eraussicht, muss ém am éischten Semester ufänken.

D'Regelung, dat é direkt an d'3. Semester kénnt, kléngt ganz gutt, mé si ass nèt onbedéngt déi bescht. Daat hängt domat zesummen, datt d'Ufängervirliesungen am 1. an am 2. Semester nèt standardiséiert sin, daat héscht, well all Joer én anere Prof d'Virliedung hält, ass och all Joer déi behandelt matiere anescht.

Lo awer zu dénen énzelen Studiegäng.

Diplommathematik: Dëse Studiegang ass dén, dén engem déi méschte Fräihéet léist säin Studium no sengen éigenen Préferenzen auszeriichten.

Den Haaptzweck ass, datt é déi wichtegst Verfahren souwuel an der renger, wéi och an der ugewandter Mathé kenneléiert, sou datt é sech spéider ouni Schwieregkéesen an all Problemer aschaffe kann. Als Schwéierpunkt am Haaptstudium kann én alles wielen, vun der renger Mathé bis hin zu konkrete Problemer aus der Praxis.

Als Niewefächer kann é Biologie, Chemie, Elektrotechnik, Informatik, Maschinebau, Physik oder Wirtschaftswéssenschaften wielen.

Technomathematik: An dësem Studiegang gët de Schwéierpunkt op d'Praxis geluecht, daat héscht ét kritt én eng Formatioun, déi engem hëllef mathematéisch Modeller fir technéisch Problemer ze erstellen an och auszewärten.

Den Techno soll doduerch gudd mat Ingénieuren an Naturwéssenschaffler zesummschaffe kënnen. É Schwéierpunkt get dobäi och op den Emgang mat Computere geluegt, daat héscht ét léiert é Problemer mat Hëllef vun Computeren an den adäquaten mathematéschen Hellefsméttelen léisen.

Am Niewefach geet ét dann dorems direkt é Bezuch zur Praxis ze kréien. Als Niewefach kann én Elektrotechnik, Maschinnebau oder technéisch Physik wielen.

Nach derbäi kennt eng Ausbildung an der Datenverarbechtung, déi ét dem Techno erméigleche soll souwuel nei Software ze entwéckelen wéi och ze benotzen.

Wirtschaftsmathematik: Dëse Studiegang ass geduecht fir déi Studenten déi gezielt mat Verfahren a Kontakt komme wéllen déi fir d'Wirtschaft relevant sin. Och hei get de Schwéierpunkt op é Bezuch zur Praxis geluegt. Dobäi ass Wirtschaft ze verstoen als Betriebswirtschaft, industriell Fabrikatioun an Fabrikatiounsofléef, awer och als Psychologie oder Soziologie.

Als Niewefach bleiwt jhust nach Wirtschaftswéssenschaften iwreg.

Och an dësem Studiegang mecht é eng Ausbildung an Dateverarbechtung, déi hei souwuel theoretéisch Informatik, wéi och Betriebs- an Datebanksystemer behandelt.

Opbau vum Studium: Am Grondstudium lauschtert én déi virgeschriwen Virliesungen, wann é wellt kann én och an anerer goen. Zu all Virliesung get et am allgemengen Übungen. Et ass normalerweis sou datt wann én 40 % vun den Aufgaben richtig huet, én um Enn vum Semester é Schäin kritt. Am 1. an 2. Semester ass et awer sou, datt é zousätzlech eng Klausur (=Prüfung) iwer d'matière vun der Virliesung schreibe muss. An der Mathé get et vum 3. Semester un keng Klausure méi, daat gelt awer net fir d'Niewefach; do get am Allgemengen ëmmer eng Klausur geschriwen.

Um Enn vum 4. Semester wann én all Schäiner zesummen huet déi é brauch, kann é sech fir de Virdiplom umellen. An der Mathé muss én 3 mëndlech Prüfungen machen. Daat héscht et géet é bei de Prof an et mecht é mat him en Termin aus. D'mëndlech Prüfung dauert an der Regel 30 Minuten.

Am Hauptstudium gesäit et esou ähnlech aus, jhust datt én do méi Fräihéet huet, waat d'Auswiel vun den Virliesungen ubetrëfft, well keng Virliesunge méi virgeschriwe sin. No dem 7. oder 8. Semester, wann é wéss waat é mache well, geet é bei e Prof a fréet sech en Thema vir séng Diplomarbecht, an dann duerf é lass léen. Je no dem bei wéi engem Prof é seng Diplomarbecht mecht, kann én all Daag beim Prof laanscht goen, an et get sech ëmmer Zäit geholl fir d'Problemer duerch ze diskutéieren, bei aneren ass daat net sou de Fall well déi z.B. nemmen eng Kéier an der Woch op der Uni sin. Wann é lo mierkt dat é färdeg mat der Diplomarbecht gett, fänkt én un seng Diplomprüfungen virzeberéden déi wéi ëmmer mëndlech sin.

Wann d'Prüfungen gepackt an d'Diplomarbecht ugeholl sin, duerf én als Dipl. Math., Dipl. Math. Techn. oder Dipl. Math. Oec. héem trëppelen. Et duerf én awer och bleiwen an z.B. Assistent bei engem Prof gin.

Kontaktadresse:	Serge BRITTNER	
	Kurt-Schumacher-Str. 18	10, route d'Echternach
	67663 Kaiserslautern	L-6617 Wasserbillig
	Tél.: 0631 / 26 706	Tél.: 74 315

Physik

De Studium vun der Physik ass zu Kaiserslautern an zwou Stufen ënnerdelt:

- Grondstudium, dé mam Virdiplom ofgeschloss gët, an den
- Haapstudium, wou é mam Hauptdiplom den Titel "Diplomphysiker" kritt.

De **Grondstudium**, an dém allgemeng d'Grondlagen vun der Physik vermëttelt gët, dauert 4 Semester.

- 1. an 2. Semester: Mechanik, Thermodynamik, Optik, Électricitéit
- 3. an 4. Semester: Grondlagen vun der Atom-, Molekül-, Festkierper- ann Kernphysik.

Innerhalb vun dese 4 Semester müssen 4 Praktika, déi insgesamt 36 Versich ëmfaassen, duerchgefouert gin. Dës Versich sin un d'Matière vun de Virlesungen ugelehnt.

Während diesem Zäitraum müssen och Virlesungen an der Mathe besicht gin. Hei kann én wielen zwëschent:

Höhere Mathematik während 4 Semester
Lineare Algebra während 3 Semester

D'Stonnebelaaschtung ass bei dénen 2 Cyclen déi selwecht. Während d'Höhere Mathematik sech méi mat der Uwendung vun der Mathe befaasst, gin d'Analysis ann d'Algebra méi an d'mathematéisch Grondlagen an.

Parallel zum Haaptfach muss och nach é vun de folgenden Niewefächer gewielt gin: Elektrotechnik, Maschinenbau, Informatik, Biologie, Chemie, Physikalesch Chemie oder Wirtschaftswissenschaften.

De Grondstudium gët mat mëndleche Virdiplomprüfungen a folgende Fächer ofgeschloss:

- Theoretéisch Mechanik
- Experimentalphysik
- Mathé

Je no Fach kann d'Prüfung am Niewefach schreftlech sin.

Den **Hauptstudium** dauert 6 Semester. Dovu si 4 Semester Virlesungen an 2 Semester Diplomarbecht. Am Hauptstudium kann é zwëschent 3 Richtunge wielen:

- Theoretéisch Physik

- Experimentalphysik
- Technesch Physique

Heibäi sief bemierkt, datt de Choix vir d'Verdeiwungsrichtung onofhängeg vum Grondstudium ass. Am Haaptstudium besteet déi selwecht Wiel un Niewefächer wéi am Grondstudium.

Vir d'Richtung Technesch Physique muss bis zur 1. Diplomprüfung en Industriepraktikum vun 12 Wochen virgeluecht gin. Dëse Praktikum soll aus 2 - 4 Wochen Ateliersarbecht an 8 - 10 Wochen Laborarbecht an der Industrie bestoen.

Während d'Technesch Physik méi praxisbezogen ass, stellt d'Experimentalphysik eng Verbindung tëschent der Theorie an dem Experiment duer (Grundlagenforschung).

Den Haaptstudium gët mat 3 Diplomprüfungen an der Diplomarbecht ofgeschloss.

Cours universitaires: Den bestaaneenen Diplom op der Sectioun MP berechtigt é direkt am 3 Semester unzufänken. D'Léschtunge vum 1. an 2. Semester gi voll unerkant, d.h. all déi Klausuren, déi am 1. an 2. Semester zu Lautern um Programm stin, brauch é nët nozehuelen. Ausserdem gin 2 vun 3 Praktika unerkant. D'Viridiplomsprüfungen, déi d'Grondstudium ofschléissen, mussen all gemach gin. Et gët keng Régelung vir d'Unerkennung vum Niewefach. Hei kënnen nëmmen duerch perséinlech Kontakter zu déne betreffende Proffen Accord'en getraff gin.

Impressiounen vun aale Kämpfer:

D'Regelstudiendauer vun 10 Semester ass an der Regel nët anzehaalen. Et muss é mat enger Studiendauer vun 12 - 14 Semester rechnen. Grënn heifir sin zum Déel Terminproblemer bei Seminärer an Praktika während dem Haaptstudium, esou wéi eng Verlängerung vun der Diplomarbecht.

Am Vergläich zu der Belsch an dem Frankräich ass de Studium vun der Physik an Däitschland am Schnëtt 1 bis 1,5 Joer méi laang. Et huet allerdéngs dé Virdél, datt é säi Studium méi fräi gestalte kann. Esou ass z.Bsp. d'Reihenfolleg vun den Virliesungen nët fest virgeschriwen. Weiderhin kann é d'Virliesunge vum Haaptdiplom ufänken, ouni datt é de Virdiplom ofgeschloss huet. D'Prüfung vum Virdiplom gin nët zu virgeschriwenen Zäiten ofgehaalen. D'Terminer mëcht é mat de Proffe selwer of. No der 1. Prüfung huet é nach 4 Semester Zäit vir den Virdiplom ofzeschléissen.

É groussen Virdél vum Fachberäich Physik op der Uni Kaiserslautern ass, datt e relativ kleng ass. é ëmfaasst ca. 500 Persounen. Dëst erméiglecht é gudden an perséinlechen Kontakt zu den verschiddeenen Profen, esou wéi eng gudd Betreieung an de Praktika.

Fir Leit, déi niewt hierem Studium gären e puer Sue verdéngen, besteet d'Méiglechkeet, am Haaptstudium Übungen a Praktika fir déi nei Semester ze betreien.

Fir weider Renseignement er kënnst dir Iech gären u folgend Leit wenden:

MOUSEL Thierry
Gasstraße 30
67655 Kaiserslautern
0631 / 69836

BUCARI Jerry
Kurt-Schumacherstr. 28a
67663 Kaiserslautern
0631 / 25155

12A, rue Baerendall
L-8212 Mamer
Tél.: 31 62 98

70, rue de Crauthem
L-L-3390 Peppange
Tél.: 51 56 42

oder Iech direkt mat der Geschäftsstelle vum Fachberäich Physik a Verbindung setzen:

Fachbereich Physik
c/o Blochmann
Bau 46 / 356
Erwin-Schrödinger-Str.
D-67663 Kaiserslautern
Tél: 0631 / 205 - 2391

Chemie

Zu Kaiserslautern gët et ronn 750 Chemiestudenten, déi sech op 4 Studiegäng verdeelen:

1. D'Diplom - Chemie
2. Chemie mat Studienziel "Lehramt Gymnasium"
3. Chemie mat Studienziel "Lehramt Realschule"
4. Lebensmittelchemie

"Lehramt" ass nëmmen interessant fir eis däitsch Kollegen. Hei zu Lëtzebuerg kann én als Diplom-Chemiker och Prof gin. Als Lebensmittelchemiker sin d'Berufschancen och minimal, well hei zu Lëtzebuerg gët et der jhust én oder zwee am Staats-labo. Zudem gët et hei e strengen Numerus Clausus an et ass schwéier, fir eng Studieplaz ze kréien. Déi beschte Chancen huet é also als Dipl.-Chem. an duerfir gi mir am folgende méi gené drop an.

De Studium ass an 2 Déeler gegliedert.

1. De VIRDIPLOM:

Hei gi folgend Fächer behandelt:

- Experimentalphysik
- Anorganesch Chemie
- Organesch Chemie
- Physikalesch Chemie
- Mathematik

An der Experimentalphysik huet é während 2 Semester Virlesung, an all Semester gët mat enger benouteter Schänkklausur ofgeschloss. No dem 2. Semester an der Vakanz kënt dann e Physiks-Praktikum op é duer, déi aus lauter prakteschen Experimenten besteet. Dësen dauert 5 Woche, mat 2 Experimenten pro Woch.

Ab 3. Semester, wann é daat alles huet, kann é schons déi mëndlech Virdiplomsklausur an der Physik virzéien.

An der Mathé huet en 2 Semester Virlesung an och hei schléisst all Semester mat enger einfacher Schänkklausur of. D'Mathé huet de Virdeel, daat é hei keng Virdiplomsklausur brauch ze schreiwen.

Weider huet é dann an dénen 2 éischte Semester nach Experimental Chemie, fir d'Diplom-Chemiker ouni Klausuren, an Anorganesch Chemie, déi sech op de Labo bezitt. De Labo ass all Daag vun 13⁰⁰ - 18⁰⁰ Auer während 2 Semester, wou é dann no Härzensloscht kache kann. Ofschléissend zum Praktikum ass dann eng mëndlech Prüfung beim Prof.

Da bleiwt nach d'Physikalesch Chemie an d'Organesch Chemie. Zu der jeweiliger Virlesung gët et och natirlech e Praktikum ze maachen. Méi Infoen zu Oflaaf heivunner kënt der bei der Kontaktperson nofroen.

Wann é daat alles huet, kann é ab 5. Semester de Virdiplom ofschléissen.

2. Den HAAPTDIPLOM:

Am Haaptdiplom gin déi 3 Chemie mat Virlesungen, Übungen an Praktika verdéift. D'foeneft bis d'siewent Semester sin erëm genau festgeluecht, am 8te Semester mécht é eng 'Schwerpunktbildung' an engem vun den 3 Chemie-Fächer. Doniewt sin nach eng 2 bis 3 Niewefächer aus engem Fächerkatalog ze wíelen. Nom 8ten Semester gin an dénen 3 Chemien an an de Wahlfächer d'Haaptdiplomsklausure gemach.

Un d'bestaanen Haaptdiplomsklausure schléisst sech d'Diplomarbecht un, déi 9 bis 12 Méint dauert.

Duerch déi zäitraubend Praktika (5-6 Stonnen den Daag) plus Virlesungen an Übungen ass é forcéiert, vill Aarbecht owes oder um Weekend ze machen. Aus dem selwechte Grond gët d'Regelstudienzäit vun 9 Semester iwerschrott. D'Moyenne vum Chemiestudium läit hei bei ronn 12 Semester.

Kontaktadress: Claudine CILLIEN
37, rue E. Servais Kurt-Schumacher-Str, 18
L-4989 Sanem D-67663 Kaiserslautern
Tél.: 59 34 24 Tél.: 0631 / 15388

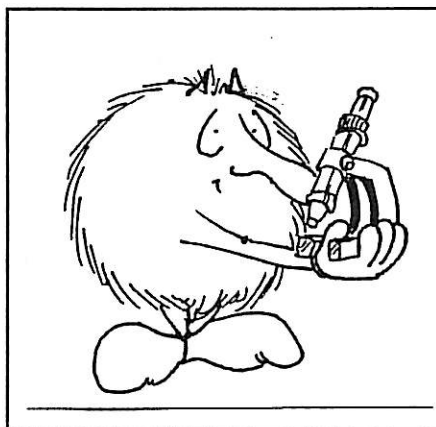

Biologie

De Biologiestudium emfaasst e Grondstudium an en Hauptstudium, daat mat der Diplomarbecht ofgeschloss gët.

De Grondstudium: (1. - 4. Semester)

Hei gin theoretisch an elementar Techniken vun der Biologie behandelt, an daat a Form vun Virlesungen, Übungen, Praktika, Seminaren an Exkursiounen. Waat am Grondstudium gemaach muss gin, as genau virgeschriwwen. No dem 4. Semester gët de Grondstudium mat der 'Diplom-Vorprüfung' ofgeschloss.

Et gët iwer folgend 3 Beräicher gepréift:

- Zoologie: begräift all zoologesch Virlesungen an Praktika aus dem Grondstudium
- Botanik: begräift all botanesch Virlesungen an Praktika aus dem Grondstudium
- Chemie: Et kann é zwëschent "Organischer Chemie" an "Anorganischer Chemie" wielen.

Den Hauptstudium: (5. - 8. Semester)

Den Hauptstudium délt sëch a 4 op:

1. Fortgeschrittenenpraktika (FP) : En FP dauert 5 Woche mat ongeféier 20 Stonne pro Woch. Am Praktikum sin bal ëmmer obligatorësch Virlesungen a Seminaren

intégréiert. Et kann é wielen, wéi eng Praktika é maache wëll. Zur Auswiel stin ongeféier 30, wouvun én der mindestens 9 mussen machen.

D'Hauptgebitter déi zur Wiel sti, sin: Biotechnologie, Mikrobiologie, Cytologie, Pflanzenphysiologie, Zoologie, Botanik, Genetik, Humanbiologie, Tierphysiologie.

2. Spezialpraktika: Dëst si Praktika, déi méi déif an déi verschidde Gebitter eragin. Sie gin an der Regel mat 4 Stonne pro Woch ugebueden an daueren insgesamt 5 Wochen. Zur Wiel stin 10 Themeberäicher, wouvun é der 2 wile muss.

3. Exkursiounen: ët muss en entweder eng grouss Exkursioun vun e puer Déeg mattmachen oder e puer Exkursiounen vun engem Daag.

4. Praktika an/oder Virlesungen an engem nët biologesche Fach: Do gin ët verschidde Méiglechkéiten. Et gët an der Regel ugeroden, d'Niewefach aus dem Beräich vun der Chemie ze wielen.

D'Diplomhauptprüfung:

D'Diplomhauptprüfung schléisst de Studium no dem 8. Semester of. Sie setzt sech aus engem mëndlechen an engem prakteschen Déel (Diplomarbecht) zesummen.

De mëndlechen Déel begrëift 4 Diplomprüfungen, dovun sin der 3 aus dem Beräich Biologie an eng aus dem Niewefach. Vun den 3 Biologieprüfungen ass d'Hauptprüfung aus dem Fach, wou é séng Diplomarbecht mache wëllt. Fir zou den Prüfungen zougelooss ze gin, muss é bestëmmte Praktikakombinatiounen viirweise kënnen. D'Diplomarbecht soll no 6 Méint ofgeschloss sin.

Voraussetzungen fir Biologie ze studéieren

Wëll é zu Kaiserslautern Bio studéieren, muss é eng Première oder en Équivalent dozou hun.

De Fachberäich Bio ass staark zoulassungsbeschränkt, well hie relativ kleng ass. Dofir léift d'Aschreiwung iwer d'ZVS nom allgemengen Auswahlverfahren an dier musst är Demande u si riichten. Esou ass also nët gewëss, op der iwerhaupt hei zu Lautern kënnst studéieren, mé ët ass awer é Versuch wärt.

De CUL huet engem hei nëmmen eppes bruecht, wéi é en huet missen hu fir spéider op Lëtzebuerg an den Enseignement ze goen. Dir hutt méi Virdéeler, wann Dier direkt am 1. Semester hei zu Lautern ufänkt, well hei, am Géigesatz zum Cours, niewend der Theorie, d'Praxis eng grouss Roll spillt..

Impressiounen vun 'aale Kämpfer':

D'Regelstudienzäit vun 10 Semester ass eng Utopie. é général ass mat enger Studiendauer vun 11 bis 12 Semester ze rechnen. Den Haaptgrond hefir ass, datt eng Diplomarbecht méi laang wéi 6 Méint dauert. Ausserdem huet é am Géigesatz zu

anere gréisseren däitschen Unien d'Chance fir bal all déi Praktika ze maachen, déi é interesséiren, an jé méi é wëllt maachen, je méi Zäit brauch én. De ganze Fachberäich ass relativ kleng an emfaasst ongeféier 500 Leit. Perséinlech Kontakter mat de Proffen si gudd méiglech.

Am Studium selwer soll é relativ flexibel sin, well ét z.B. vill Praktika a Prüfungen gin, déi nëmmen an der Semestervakanz ugebueden gin.

Wëll é also d'Theorie mat der Praxis vun der Biologie kombinéiren, säin Studium gréisstendéels selwer gestalten, dann ass Däitschland fir en Biologiestudium unzeroden.

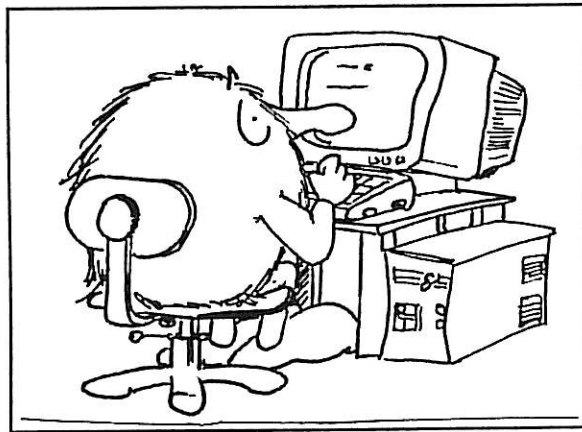
Fir weider Informatiounen ze kréien, wennt Iech w.e.g. un d'Fachstudienberatung:

Dr. Jürgen Storrer
Uni Kaiserslautern, Bau 13, Raum 460
Tél.: 0631 / 205 - 2502

Informatik

Den zwëtgréissten Fachberäich zu Kaiserslautern ass de Fachberäich Informatik, mat ca 1500 Studentinnen a Studenten. Et gët zu Kaiserslautern fir d'Informatik eng Zoulassungsbeschränkung. Dir musst also är Demande un d'ZVS schécken, wou der nom allgemengen Auswahlverfahren eng Studieplätz kritt.

Während dem ganzen Informatikstudium gin verschidde Gebitter oofgedeckt:

- Praktesch Informatik
- Technesch Informatik

- Theoretisch Informatik
- Mathematik
- Niewefach

Als Niewefach muss é Mathé, Physique, Elektrotechnik, Wirtschaft oder Maschinebau wielen, an daat direkt am éischte Semester. Et ass allerdéngs ké Problem fir nom éischten (oder och zwéte) Semester d'Niewefach ze wiessele, wann é mierkt dass ét engem wirklech nët läit. Nom Virdiplom get d'Wiessele komplizéiert.

Et beschäftigt é sech am Niewefach mat de Grondlage vun dem jeweilige Fach, an ét ass duerchaus gläichwerteg zu engem vun dénen anere 4 Beräicher.

Waat én an der Informatik am méschten keimen déet ass d'Mathe (!) an d'theoretisch Informatik (!!). Et geet do zimlech abstrakt hier, an ét ass schon e Virdéel, wann én an der Schoul schon mat Mathé keng allzegrouss Schwieregkéeten haat an én e gutt Theorieverständnis huet!

Grondstudium:

Am éischte Semester *Mathé* gët e bessche méi emfangräich daat behandelt, waat op der Première B am Lycée gemaach gin ass. Op diesem Niveau geet ét dann och weider. Et muss é Mathé I bis Mathé IV lauschteren, déi all Kéier mat enger Scheinklausur oofgeschloss gin.

D'*Theoretisch Informatik*, déi aus de Fächer 'Elemente der Automatentheorie, formale Sprachen und Berechenbarkeit' souwéi 'Korrektheit von Programmen' bestéet, befaast sech ëner aanerem mat der Fro, ob e Problem berechebar (also an endlecher Zäit mat engem Rechner ze léisen) ass oder nët. Vun den zwou Scheinklausuren, déi zu den Virliesunge gehéiren, muss é op d'mannst é Schäin packen, vir an d'Virdiploms-klausur zougelooss ze gin.

An der *Praktescher Informatik*, mat de Fächer 'Einführung in die Informatik', 'Datenstrukturen' an 'Höhere Programmiersprachen', beschäftigt é sech mat der konkreter Uwendung vum Rechner, z.B. op waat fir eng Manéier é programméiere kann, a waat fir Strukturen é Daten oofspäichert, wéi én Daten sortéiert, a.s.w. Niewt den theoretischen Aufgaben, déi sech op d'Virliesunge bezéien, gin ét an den Übungen, déi zu der Virliesung gehéiren, och praktesch Aufgaben, déi é um Rechner léise muss. Och hei muss é 2 vun 3 méigleche Schäiner packen.

Wéi é sech wärt denke kënnen, geet ét an der *Technescher Informatik* virun allem em d'Hardware, d'Maschin u sech. An de Fächer 'Digitale Logik', 'Technische Informatik I & II', 'Rechnerorganisation' léiert é niewt e bésche Schaltungslogik, wéi en Chip funktionéiert an opgebaut ass, an ét gët an déi verschidde bekannt Maschinnen eragekuckt: Wéi sin se opgebaut, waat fir eng Déler gin typescherweis an engem Computer gebraucht. Hei muss é op d'mannst 1 Schäin hun.

Niewt de Virliesunge muss én am 3. Semester an der technescher Informatik nach den 'Hardware-Praktikum' (HWP) maachen, dén aus 12 Versich vun ca. 4

Stonnen bestéet an zimlëch zäitopwendëg ass. Ouni HWP-Schäin gët é nët am Virdiplom zougelooss.

Desweideren kënt dann och nach nom 2. Semester é *Proseminar* derbäi. Daat ass é Virtraag vun ca. enger Stonn iwer é bestëmmten Thema aus der technëscher, praktëscher oder theoretëscher Informatik. Ouni dëse Schäin gët én nët am Virdiplom zougelooss.

Haaptstudium

Hei leeft ët e beschen aanescht ewéi am Grondstudium. D'Schäiner muss é sech hei duerch eng praktesch Uwendung erschaffen.. Et mecht é zwé Praktika, déi doranner bestinn, dass é daat, waat an der Vierliesung op eng theoretesch Art a Weis behandelt gin ass, konkret uwend. Dé Beräich, an dem é esou e Praktikum mecht, kann é selwer wielen. Et bidden sech un:

- Praktesch Informatik: Datenbanken, Computergraphik, Künstliche Intelligenz (hei grouss vertrueden, ënner anerem durch den Forschungszentrum DFKI), Expertensysteme, Systemsoftware, Compilerbau.
- Technëscher Informatik: VLSI-Entwurf, Robotik.
- Theoretëscher Informatik: Reduktionssysteme, Effiziente Programmierung.

Et kann én also daat maache, waat én am méschten interesséiert. Ausserdem muss é nach eng Projektarbecht maachen, waat eng kleng wëssenschaftlech Arbecht vun ca. 3 Méint ass. Dobäi kënt nach é Schäin an der Mathé, én am Niewefach, an é Virtrag, bei dem én d'Thema grad ewéi bei der Projektarbecht selwer wielen kann.

Den Oofschloss sin d'Diplomprüfungen. Et muss é 5 mëndlech Prüfungen an 8 Méint maachen. Schlussendlëch mecht é dann nach séng Diplomarbecht, déi ongeféier ca. néng Méint daure wärt.

Alles an allem muss é rechnen, nët virum 10. Semester färdeg ze gin, och waataatzeweis esou Saachen stin. Den Duerchschnëtt läit bei 12 - 13 Semester.

Kontaktadressen:	Christian SCHREIBER Bremerstr. 1-5 67655 Kaiserslautern 0631 / 13146	Joël SCHONS Cusannustr. 30 67663 Kaiserslautern
	14, rue de la Forge L-3322 Bivange Tél.: 36 97 44	7, rue de Mondorf L-5470 Wellenstein Tél.: 69 335

Maschinenwesen

De Maschinnebau ass niewent der Elektrotechnik de klasseschen Ingénieurstudium an huet och zu Lautern mat déi méische Studenten. An dësem Studium get é awer net nemmen op d'Konstruktioun vu Maschinnen virbereet, mé d'Schwéierpunkte leien op de Bräicher Forschung, Entwécklung, Produktioun, Planung, Projektéierung, Betrieb, Vertrieb an Management.

De Gronstudium bestéet aus zwéi Déeler, de Virlesungen an dem Stage. Als Fächer sin am Grondstudium obligatoréisch:

3 Sem. Mathé	2 Sem. Werkstoffkunde
3 Sem. Technesch Mechanik	3 Sem. Maschinenelemente
2 Sem. Thermodynamik	2 Sem. Elektrotechnik
2 Sem. Physik	1 Sem. Stömungslehre
1 Sem. Technesch Zéchnen	1 Sem. Betriebswirtschaftslehre
1 Sem. Informatik	

Alternativ dozou huet é nach d'Wiel teschent Fertigungstechnik an Chemie.

D'Klausure kann é an dräi Terminer schreiwen. Déi, déi é di éische Kéier nët packt, kann é an engem 4ten, noutfalls och an engem 5ten Termin nohuelen. Sou kann é de Virdiplom fréistens nom 4ten Semester, normalerweis awer nom 5ten oder 6ten Semester hun. Déi zwët Léeschtung vir de Virdiplom ass é Praktikum vun 13 Wochen. Heirënner verstéet én zum Beispill: Feilen, Bueren, Dréien an lauter esou spannend Saachen. Obligatoresch sin 8 Woche Praktikum, déi é virweise muss, wann é sech an d'éischt Semester aschreiw. Leit, déi d'Handwierkerschoul gemaach hun oder Atelier haate, sollen nët fäerte, fir sech dén unerkennen ze loossen.

Huet é dann de Virdiplom endléich kritt, da muss é sech schon zimlech blöd ustelle, wann dat ganzt nach an d'Box goe soll. Leider ass den Haaptiplom awer vill méi Arbecht, dofir awer e gudd Stéck méi interessant. Fir unzufänken sin erëm 13 Wochen Stage virgeschriwen. dës Kéier sin awer esou Saache wéi Entretien, Konstruktioun, Montage, Kontroll, etc. um Programm. Och hei soll é roueg probéieren fir esou vill wéi méiglech unerkannt ze kréien.

Als nächst stin zwou Studienarbechten um Programm. Dëst kënnen entweder Literatur-, Konstruktions- oder Experimentivarbechten sin. An der Diplomordnung sin dës zwar mat 6 Méint ugin, et kann én awer an der Regel mat engem Joer rechnen. Mé keng Angscht! et schafft é jo nëmmen niewebäi drun.

Als Studienrichtung gin hei zu Lautern folgend Méiglechkéiten ugebueden:

- *Allgemenge Maschinebau*: fir déi Leit déi sëch nët op eng Richtung festlee wëllen. Hei gin all Aspekter vum Maschinebau duerchgeholl.
- *Konstruktionsstechnik*: Entwéckelen vun neie Maschinen.
- *Kraaft an Arbechtsmaschinen*: Hei gët é ganz speziell iwer all Zorte vun Arbechtsmaschine (Verbrennungsmotoren, Turbinen, Turbomaschinen etc.) an déi fir d'Entwécklung noutwendeg Grondlagen virberét.
- *Produktionsstechnik*: Ziel vun desëm Studium ass én Ingénieur, dé vir de Betrieb an Entretien vun enger Produktioun zoustänneg ass.
- *Theoretische Maschinebau*: Dëse Studium ass méi vir Theoretiker ënnert den Maschinnebauer geduecht. Eraus kënnt én Ingénieur dem séng Plaatz an der Recherche läit.
- *Verfahrenstechnik*: Heirënner versteet én Anlagen an Apparater fir d'Chemesch Industrie an Biologie- an Medizintechnik.
- *Umwelt-Verfahrenstechnik*: Dës Richtung bestéet nach nët all ze laang, mé gët awer ëmmer méi wichteg. Hiert Aufgabegebitt si Maschine fir d'Umweltbelastung duerch d'Industrie ze begrenzen.
- *Werkstoffe*: Dëst ass déi allerneits Vertiefungsrichtung. Hei léiert é, wéi é Werkstoffer benotzt, entwéckelt, test an ët léiert é d'Werkstoffer vun der Zukunft, d'Verbundwerkstoffe méi gené kennen.

Zum Oofschloss vu séngem Studium muss é nach eng Diplomarbecht schreiwen. Dës kann é awer och dohém oder am Ausland an der Industrie maachen, waat méischtens méi séier geet an och nach bezuelt gët.

Kontaktadressen:	PEGEL Olivier	MULLER Marc
	Beethovenstr. 52	Beethovenstr. 52
	67655 Kaiserslautern	67655 Kaiserslautern
	0631 / 26232	0631 / 26232
	1, rue de Luxembourg	8, Kiemchen
	L-3392 Roedgen	L-7470 Saeul
	Tél.: 37 82 11	

Elektrotechnik

De Fachberäich Elektrotechnik ass é vun de Matgrënner vun der neier UNIVERSITÄT KAISERSLAUTERN. Hien ass den 3. gréisste Fachberäich, waat d'Zuel vun de Studenten ubelaangt an huet domader eng relativ wichteg Infrastruktur.

De Studium ass é rengen Ingénieurstudium; d'Letzebuerger schléissen am Duerchschnëtt no ca. 12 Semester of.

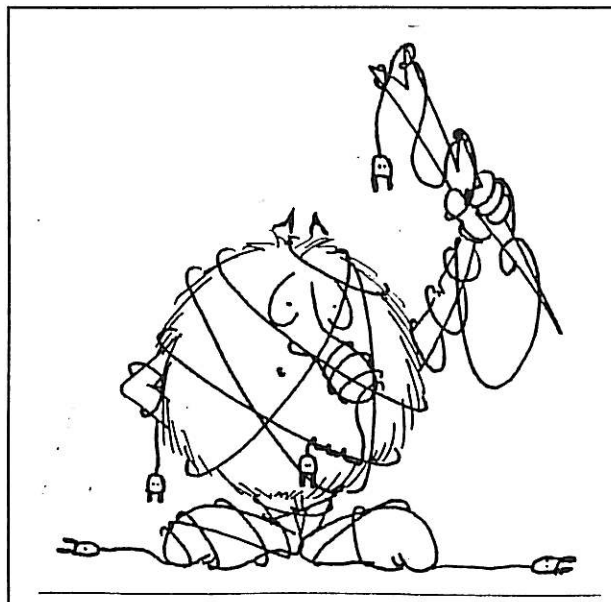
Am Laaf vum Studium sin 13 Woche Grondpraktikum an der Metallverarbeitung an der Industrie ze maachen. Zum Zäitpunkt vun der Aschreiwung muss é awer nach ké virweisen.

De Studium ass an zwou grouss Partien agedélt:

de **Virdiplom** bestét aus enger Rei grondtechnëcher Fächer, Mathematik an méi reng elektrotechnëche Fächer. Folgend Fächer gin duerch Virdiplomsklausure gepréift:

4 Sem. Mathé (2 Klausuren)	1 Sem. Energietechnik
3 Sem. Technësch Mechanik	2 Sem. Informationstechnik
2 Sem. Physik	1 Sem Werkstoffkunde
2 Sem. Elektrotechnik (Grundlagen)	1 Sem. Elektronik
2 Sem. Theoretësch Elektrotechnik	

Desweidere muss é och nach munech Schäiner kréien. Wann é all Klausuren a Schäiner gepackt huet, kritt é sai Virdiplom.

Den Haaptdiplom bitt 5 verschidde Vertiefungsrichtungen (Spezialisatioune) un:

- Automatiséierungstechnik: Hei gët d'Entwerfen, d'Reegelung an d'Optiméierung vun elektresche an elektronische Systemer behandelt.
- Energietechnik: Daat ass d'Behandlung vun elektréische Baudéler a Maschine fir d'Gewinnung, den Transport an d'Emwandlung vun elektréischer Energie.
- Nachrichtentechnik: Dëst Gebitt befaasst sech mat der Hiirstellung, der Transformatioun, der Iwerdroung an der Verarbechtung vun allméigleche Signaler, Daten an Noriichten.
- Digitaltechnik: D'Beschreiwung an den Opbau vun diskreten (= digitale) Systemer vun der Hardwarestruktur vu Rechner, esou wéi Typebeschreiwung vun den diverse Programméiersprochen.
- Allgemeng Elektronik: Dës Verdéiwungsrichtung bestét zum gréissten Déel aus de Grondfächer vun de 4 genannte Vertiefungsrichtungen an eng Partie fräi wälbare Fächer.
- Mikroelektronik: Entwerfe vun integréierte Schaltungen.

Ass de Virdiplom ganz festgeluecht, waat d'Fächerkombinatioun ubelaangt, esou ass den Haaptdiplom an de jeweilige Vertiefungsrichtung méi fräi gestaltbar. Bis op eng Partie "Kernveranstaltungen" déi vir jidderén identesch sin, huet all Vertiefungsrichtung séng speziféich Fächer. Mé och do ass dem Student 'Spillraum' gin; hie kann sech säi Stonnen- a Prüfungsplang zum Dél selwer opstellen.

D'Angebot un de Fächer ass grouss an ausser de Proffen déi op der Uni tätég sin, kommen nach esou munech Dozenten aus renoméierte Firmen an Institutuer Virliesungen an Virträg op d'Uni haalen.

Kontaktadress:	MAJERES Tom	
	10, rue Federspil	Kurt-Schumacher-Str. 10
	L-3391 Peppange	D-67663 Kaiserslautern
	Tél.: 51 70 72	Tél.: 0049 / 631 / 18356

Architektur

Fir d'Architektur gëlt eng Zoulassungsbeschränkung. Daat ganzt léeft iwer d'ZVS nom allgemengen Auswahlverfahren an är Demande musst Dir direkt u si richten.

De Virdiplom déelt sech a 4 op:

1. Gestaltung: An der Gestaltung léiert é 1. Fräihandzéchnen, 2. mat Material schaffen (Gips, Toun, Holz), ët léiert é 3. wéi én e Plang duerstellt, 4. gët én op d'Grundlagen vum Entwerfen zougéfuert. 5. gin an den "Grundlagen der Baukonstruktion" iwer 4 Semester sämtlech Stufe vun engem Hausentwurf durchlaaf, d.h. ët gët e ganzt Haus geplangt. An alle Fächer muss eng gewëss Zuel vun Übunge bestaane gin, woufir ët dann e sougenannte 'Schäin' gët.

2. Konstruktionsfächer: An der 'Baustofftechnologie' gët sämtlech Material daat op engem Bau gebraucht gët ënner d'Lupp gehol an an der 'Bauphysik' gët op déi Sachen aus der Physik agaangen déi fir den Architekt wichteg sin. (z.B. Wärmedämmung, Schalldämmung, a.s.w.). All Fächer schlëisse mat enger Klausur of.

3. Ingenieurwissenschaften: Hei gin ët 3 Fächer:

1. Technische Gebäudeausrüstung (Statik)
2. Verdingungswesen (Wéi en chantier organiséiert gët)
3. Vermessung (hei gët gekuckt op den Theo do litt oder op hien nët litt)

1. gët als Virdiplomsklausur geschriwen, 2. an 3. gin mat Schäiklausuren ofgeschloss.

4. aaner Fächer:

1. Baugeschichte
2. Rechtsgrundlagen (Baurecht, Architektengesetz, ...)
3. Einführung in die städtebauliche Planung
4. Darstellende Geometrie und Perspektive.

Hei gin och 1. an 2. als Virdiplom geschriwen an 3. resp. 4. als Schäin ofgeschloss.

Zousätzlech zou déne 9 Schäiner a 5 Virdiplomklausuren déi é muss packe kënnt nach é Baupraktikum vun 8 Wochen (dëse Stage kann é schons virum Studium maachen, oder an de Vakanzen während de 4 éischte Semester). Duerno kritt én dann

endlëch den Virdiplom. Et kann én de Virdiplom locker no 5 bis 6 Semester ofschléissen.

Duerno kënt dann dé méi interessanten *Haaptstudium*. Dëse bestët aus engem Déel Pflichtfächer. Doniewt kann é sëch séng aaner Fächer selwer zesummestellen. Och hei sin niewt dem Studium nach 18 Wochen Praktikum (deelweis an engem Architekturbüro) ze maachen. De Schwéierpunkt vum Haaptstudium läit um Entworf. Den Entworf ass natierlech Pflichtfach, an heimat beschäftigt é sech am Haaptstudium am méschten. Et sin hei 3 grouss Entwörf, 4 méi kleng 'Monatsentwürfe' a 4 'Tagesentwürfe' ze maachen. Als weider Pflichtfächer gin:

1. Gebäudelehre	3. Raumgestaltung
2. Konstruktion und Gestaltung	4. Geschichte und Theorie des Bauens

ugebueden.

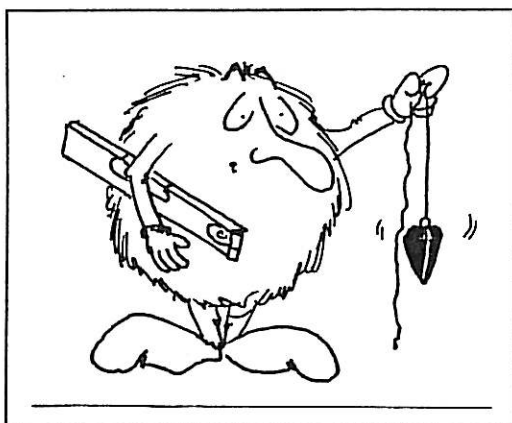
An déne 4 Pflichtfächer sin natierlech Haaptdiplomsklausuren ze machen. Doniewt sin aus engem Katalog vu 25 Fächer der 4 auszewielen. Dës Fächer gin mat benoutete Schäiner ofgeschloss.

No den Prüfungen an den Entwörf mëcht é seng Diplomarbecht, déi aus engem groussen Entworf besteet an déi dauert ongeféier 1 Joer.

Fir weider Informatiounen wendt Iech un:

BRIX Nadine	DAVERKAUSEN Carlo
Carl-Eulerstr. 28 67663 Kaiserslautern 0631 / 29786	Kurt-Schumacher-Str. 26a 67663 Kaiserslautern 0631 / 23047
88, rue de Cessange L-1320 Luxembourg Tél.: 48 16 38	3, rue des Pommiers L-5558 Remich Tél.: 69 80 10

Raum- an Umweltplaner

De Beruf vum Raum- an Umweltplaner as eréischt an déne leschte Joerzénge entstanden, nodém den Däitschen hier Siedlungsdicht enorm stark zougeholl huet, an déi énzeli Interessegruppen unené gerode sin.

Fréier war et den Architekt, dén haaptsächlech an der Stadt- a Raumplanung geschafft huet. Haut eëmfaast dese Beruf net alleng des Fachgebidder, mé och Regionalplanung, Ortsplanung, Landschafts- an Gréngplanung, Politologie, Ökonomie, Soziologie, Rhetorik, Bau- an

Umweltrecht an Umweltschutz etc. ...

Stadtplanung: An diesem Fachgebitt gi Planungsaufgaben an -instrumenter, städtebaulech Strukturen, Stadtgestaltung, sozial an ökologesch zesammenhäng an enger Staat studéiert.

Ortsplanung: Hei gi Froen an Problemer vu ländleche Gemengen an Uertschaften esouwéi hir Entwécklungsméiglechkeiten analyséiert, diskutéiert an duergestalt.

Gréng- an Landschaftsplanung: Wichtig fir Umweltschutz an -planung sin ökologesch zesammenhäng. Dofir gi wichtig Grondlage vum Naturhaushalt vu Staat a Landschaft analyséiert an diskutéiert. Doriwwer hinaus huet och Gréngplanung a -gestaltung fir den architektoneschen Entworf a fir Stadtplanung eng grouss Bedeitung.

Regional- an Landesplanung: Fir Interessegebidder vun den Awunner vun engem Land énnert é Hut ze kréien as et wichtig, der Landschaft énnert dem Regard vun sozialen, ökonomeschen an ökologesche Kriterien verschidden Fonktionen zouzeweise wéi z.B. Landschaftsschutzgebidder, Fräizäitanlagen, Industriezonen, Wunngebidder, Autobunnen, Schutz vu Rohstoffquellen a.s.w. ...

Fir dese Studiengang gët et eng Zoulassungsbeschränkung mé déi léeft net iwert d'ZVS, mé dir musst är Demande direkt un d'Uni rüchten.

Wén sech fir de Studium vum Raum- an Umweltplaner interesséiert, kann weider Informatiounen bei folgender Kontaktadress ufroen: Dipl. Ing. Mitschong
Gebäude 1, Raum 036
Tél.: 0631 / 205 - 2586

Bauingenieurwesen

1. D'Berufsbild vum Bauingenieur (BI)

Dem BI säin Zoustännegkéitsberäich erstreckt sech op all déi Gebidder, déi mat der Gestaltung an Notzung vun eiser Emwelt ze din hun. Dobäi si mathematéisch an naturwëssenschaftlëch Erkenntnisser ënnert Berücksichtigung vun ökologesche, sozialen, ökonoméschen a kulturelle Gesichtspunkte Basis fir Entschédungen a Léisunge vun Aufgaben.

Zu den Aufgabe vum Bauingénieur gehéiren:

- Planung, Entworf, Konstruktioon, Dimensionéierung, Ausféierung, Iwerprüefung an d'Demolitioun vun engem Bauwierk
- Planung, Programméierung, Kontroll, Betrieb an Ennerhalt vun der technéischer Infrastruktur.
- Matwierke op allen Planungsebenen an der Orts-, Regional- a Landesplanung
- Fuerschung an Entwécklung.

Besonnëch wichteg, wéi an allen technesche Gebidder, ass d'Kooperatioun mat Fachleit aus aaneren Disziplinen. Eng staark Zesummenarbecht besteht natierlech mat Architekten a Raumplaner.

De BI schafft beim Entrepreneur, am bureau d'études, bei privaten a staatlëche Promoteuren a beim Staat.

2. Den Opbau vum BI-Studium zu Kaiserslautern

Op der Uni KL hun sech d'Fachberäicher vun den 3 Studiegäng Architektur, Raum- und Umweltplanung an Bauingenieurwesen zum Fachberäich A / RU / BI zesummegeschlossen.

D'Coure vu BI si fir eng Dauer vun 8 Semester ausgeriicht. No 9 Semester, der sougenannter Regelstudienzäit, soll de Studium ofgeschloss sin. Op d'Basis vun dénen 9 Semester ass dé gesamten Zäitopwand agerechent, dén néideg ass fir an d'Vierliesungen ze goen an d'Studienarbechten ze maachen, woubäi de Praktikum awer nët agerechent ass. Mé normalerweis, wann é sech och nach fir aner Fachgebidder interesséiert oder sech nach soss engagéiert (Projet'en, Comité, ...) da kann daat och schons 1 bis 2 Semester méi laang daueren. Op der nächster Stüt gesitt dir den Organigramm vum BI Studium.

Eng Viraussetzung, fir bei der Diplomprüfung zougelooss ze gin ass e Praktikum vun 20 Wochen. Well é awer déi Zäit, wou keng Coure sin, brauch fir séng Exame virzeberéden a séng Studienarbechten ze maachen, huet é besser ét mécht é en Déel vum Praktikum schons virum Studienufank, fir Zäit ze spueren.

De **Grondstudium** an den éischten 3 Semester ass fir all Studente gläich. Do gin déi néideg methématéisch a wëssenschaftlëch Kenntnisser vermëttelt.

Am **Grondfachstudium** hun all Studenten déi selwécht Fächer. D'Coure gin é Abléck an déi haaptsächlëch Aarbechtsmethode vun dénen énzelt Fachgebiddere a sollen de Student esou qualifizéieren, dass hien no dem Ofschluss vu séngem Studium an enger gewësser Anarbechtungszeit an allen Fachgebiddere mat Succès schaffe kann.

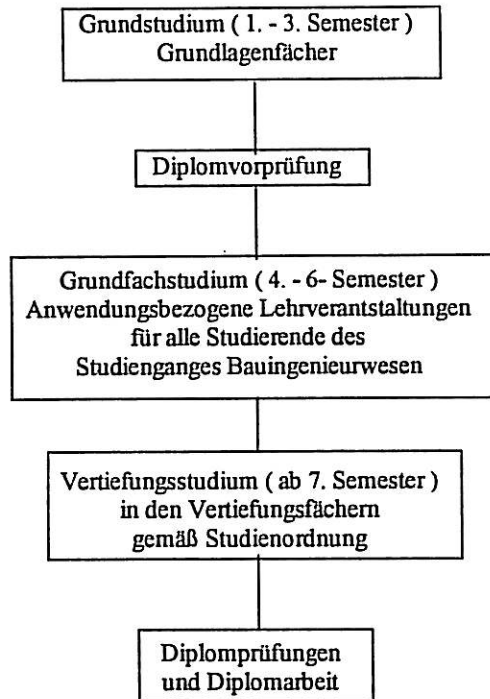
D'Gebit vum Bauingénieur ass esou vaste, dass an der lëschter Étape vum Studium, dem **Verdëifongstudium**, 3 Verdëifongsfächer an 1 Wahlpflichtfach eraus gesicht gin.

Hei gi Léisungsmethoden entwéckelt, déi bestoend Verfahre fir praktesch Problemer ausprobéiert a verschidde Léisongswéer analyséiert an diskutéiert. Verschidde Projekter solle komplett réalisiert a présentéiert gin.

Studente sollen léieren, fachspézifesch, wëssenschaftlech Aarbechtmethoden an der Praxis ze gebrauchen. Déi gefuerdert 3 Verdëifongsfächer kënnen op Grond vu perséinlechen Interessen zesammengestalt gin.

Méiglech Verdëifongsfächer sin:

- Baubetrieb und Bauproduktion
- Baustatik
- Massivbau
- Stahlbau
- Siedlungswasserwirtschaft und Abfallwirtschaft
- Integrierte Hochbautechnik oder Orts- und Regionalplanung
- Bauinformatik
- Bodenmechanik und Grundbau
- Wasserbau und Wasserwirtschaft
- Verkehrswesen und Verkehrswegbau

Opbau vum BI-Studium

Déi Fächer wéi Bauinformatik, Baustatik, Bodenmechanik a Grondbau, Massivbau a Stolbau sin haaptsächlech dem konstruktiven Ingénieurbau zouzerechnen. Ennert dem konstruktiven Ingénieurbau versteet é den Entworf, Konstruktioun, Berechnung an Ausféierung vun Ingénieurbauwierker aller Art wéi z.B. Haiser, Haalen, Brécken, Industrie-, Wasserbau- an Tunnelbauwierker.

An de Fächer Orts-, Regionalplanung, Siedlungswasser- an Offallwirtschaft, Verkéierswesen a Stroossebau, Wasserbau a Wasserwirtschaft gët én Ingenieur instruéiert, dé fähég ass, Anlage vun der technëscher Infrastruktur wéi z.B. Verkéiers-, Wasserbaulech-, Waasserversuergungs, Ofwaasser-, an Offallbesäitigungsanlagen ze plangen, ze entwerfen, ze bauen, ze bedreiwen an an der Staat-, Regional- an Landesplanung matzeschaffen.

De Studienplang vun engem BI

Am Studienplang fënnt é déi vun dénen énzeln Fachgebieteer ugebuede Pflicht- an Wahlpflicht Couré verdeelt op déi énzeln Semester.

An déne leschte Joere gi bei der Ausbildung vum Ingénieur d'Akzenter nët nëmme méi op déi technesch Kriterie gesaat, méi verstärkt och op sozial an ökologesch Aspekter, wou den Ingénieur selwer kloer gemach gët, dat hien och eng sozial a politesch Responsabilitéit droe muss. Duerfir gehéiert zu enger beruflecher Qualifikatioun nët nëmme technesch Wësse, méi och d'Fähégkët, kritesch a fachwiwergräifend ze denken.

Wien sech fir de Studium vum BI interesséiert, ka sech jo emol bei engem vun den nofolgende Leit mellen:

Dan FERRON

Dan KOHNEN

Beethovenstr. 52
D-67655 Kaiserslautern
Tél.: 0049 / 631 / 26232

Beethovenstr. 52
D-67655 Kaiserslautern
Tél.: 0049 / 631 / 26232

182, rue due Parc
L-3542 Diddeléng
Tél.: 51 07 80

8, rue de Septfontaine
L-7595 Reckange / Mersch
Tél.: 32 92 71

Wirtschaftsingenieurwesen

oder das unbekannte Wesen

De Wirtschaftsingenieur (WI) ass en Ingénieur, déi net nëmme wëss, wéi eppes gebaut gët, mé och wëss, wéi é déi erfonte Saache vun sänge Kollege verkaaft kritt. De WI mëscht niewent déne klassesche Maschinnebaufächer och vill Wirtschaftswissenschaften. De grouse Virdéel vun deem Studium as awer dat é eng zwésäitesch Ausbildung kritt. Salopp geschwaat léiert é net nëmme wéi é eppes entwéckelt, mé och wéi é daat duerno verkéeft.

De Grundstudium (och Virdiplom genannt), ass genau festgeluecht. Et huet é hei bestëmmte Pflichtfächer, déi é alleguer packe muss. Am Hauptstudium dogéint huet é eng grouss Auswiel vu Fächer an ét kann é sai Prüfungsplang zimlech fräi gestalten. Doduerch, datt d'Uni nach am Wuessen ass, gët d'Auswiel virun allem am Beräich vun de Wirtschaftfächer ëmmer nach méi grouss. Iwer de ganzen Studium gekuckt haalen sech d'Fächer aus dénen zwé Fachberäicher ongeféier d'Wo. Am Virdiplom läit d'Gewicht op den technesche Fächer, am Hauptdiplom méi op de Wirtschaftswissenschaften.

D'Arbeitsfeld vum WI läit an de méeschte Fäll op der Grenz tëschent der Technik an der Wirtschaft, do wou é souwuel techneschen Know-How wéi och Ahnung vun Eco's Zesammenhäng muss hun. An Däitschland ass de WI é vun déne beschbezueltenen Ingenieuren. Also: *Avis aux amateurs!!*

Och den WI muss é Praktikum maachen: 13 Wochen am Grondstudium an 13 Wochen am Hauptstudium. Et gët eng genau festgeluechten Praktikantenordnung wou é drastéet, waat é maache muss. Vun déne 26 Wochen Stage sin 13 Wochen technëschen Déel an 13 Wochen kaufmännischen Déel.

Déi Leit, déi vun enger 13ième kommen an schons emol Atelier haaten, kënnen sech é Déel unerkenne lossen. Et ass nët schlecht, wann é scho Praktikum gemaach huet, éiert é mam Studium ufänt. Déi Zäit huet é nämlëch da méi.

Nach e puer Wuert zou der Studiendauer. Bei den WI'e kritt é de Virdiplom an der Moyenne no 6 Semester, den Hauptdiplom no 13 Semester. D'Regelstudienzäit gët also och hei aus déne scho genannte Grënn däitlëch iwerschrott.

Am Virdiplom huet é 10 Virdiplomklausuren an 19 Schäiklausuren. Eng Schäiklausur gët iwert de Léierstoff vun engem Semester. Bei de Virdiplomklausure stéet d'Semesterzuel a Klammeren. Folgend Fächer sin am Virdiplom ze maachen:

Mathé (3)	Betriebsinformatik (2)
Technische Mechanik (3)	Produktionswirtschaft (1)
Maschinenelemente (3)	Marketing (1)
Thermodynamik (1)	Investition & Finanzierung (1)
Werkstoffkunde (2)	Internes Rechnungswesen (1)

D'Schäiklausure, déi é schreibe muss sin:

Darstellende Geometrie	Elektrotechnik (2*)
Einführung in die Volkswirtschaftslehre	
Einführung in die Betriebswirtschaftslehre	
Finanzbuchhaltung	Informatik
Programmiertechnisches Labor	Wirtschaft und Technik
Zivilrecht (2*)	Maschinenelemente (3*)
Thermodynamik	Betriebsinformatik
Statistik (2*)	

Am Hauptdiplom huet é d'Méiglechkéet, sëch an alle Maschinebaufächer ze verdéiwen; op der wirtschaftlecher Säit kann é 3 Fächer aus déne folgenden auswielen: Marketing, Volkswirtschaft, Rechnungswesen, Recht, Organisatioun & Personal, Betriebsinformatik, Steuern an Produktionsmanagement. Dobäi kommen dann nach fräi Wahlfächer, wou é all Fächer ka fräi wielen, déi op der Uni ugebuede gin, och Sproochen oder Fächer wéi Konschtgeschichte, Psychologie oder Pädagogik.

Dozou kommen nach 2 Seminären, 2 Studienarbechten an eng Diplomarbecht. Et schafft én do onoofhängeg fir sëch eleng, ët gët én natierlech betreit vum Prof oder séngem Assistent. D'Seminararbechte sin allenzwou am Wirtschaftsberäich an daure

genau é Semester. Am allgemenge sin se zimmlech interessant a léierräich. Sie gi mat engem Virtraag oofgeschloss.

Vun de Studienarbechten ass eng an der Wirtschaft an eng an der Technik ze maachen. Sie daueren der Prüfungsordnung no 3 bis 6 Semester, mé daat ass Mumpitz! Studienarbechten déi méi laang wéi é Joer gi, si keng Seltenhéet. Daat kascht vill Zäit an esouguer wann é nëmmen niewelanscht dru schafft as ët dach eng Belaaschtung. D'Diplomarbecht kann é esouwuel am Beräich vu Wirtschaftswëssenschaften wéi och am Beräich vum Maschinnewesen maachen.

Kontaktadressen:	WENGLER Joël	GILLEN Thierry
	Kurt-Schumacher-Str. 34 67663 Kaiserslautern 0631 / 24896	Schubertstr. 37 67655 Kaiserslautern 0631 / 63472
	10, rue Arthur Knoff L-1862 Luxembourg	17, rue Schoetter L-2523 Luxembourg Tél.: 44 12 36

Wéi gin d'Examen geschriwen ?

Eng gudd Fro !?

Vokabel: *Examen* = *Prüfung* = *Klausur*

An Däitschland op den Uni'en zielt all Examen vir sech eleng. Et kann én also net soen 'Ech hun daat éischt Joer net gepackt', well ët engem fréi gestallt ass, wéi eng Examen én am éischte Joer schreiw. Et kann én also nëmmen énzél Fächer packen. Wann én en Exame gepackt huet, da bräuch én dësen Exame nie méi ze schreiw.

Allgemeng kann én teschent zwou Zorten Examen ënnerschëden: éischstens d'Schäiklausuren oder och Schäiner genannt an zwëtens d'Virdiplomklausuren respektiv d'Hauptdiplomklausuren.

Schäiklausuren: Och eng Scheiklausur muss é packen; si get also net nëmmen zum Schän geschriwen. Heifir brauch én sëch awer nët um Prüfungsamt unzemellen. Schäiklausuren gi méischtens iwer de Léierstoff vun engem Semester a sin oft Viraussetzung fir duerno dann d'Diplomsklausur an dem Fach ze schreiw. Theoretësch kann én an enger Schäiklausur esou oft duerchfaalen wéi é wëll mä praktësch ass én dann éiweg um studéieren. Verschidde Schäiner kritt én awer och duerch Übungen, daat hëscht ët brauch é keng Schäiklausur ze schreiw, fir de Schän ze kréien.

Virdiplom- an Haaptiplomklausuren: An déne méischte Fachberäicher kann é sech fréistens nom 2ten Semester fir de Virdiplom umellen, daat héscht dat én séng Virdiplomklausuren an enger bestëmmter Zäit (méischtens innerhalb vun engem Joer) alleguerten schreiwe muss. Dëss Examen leie baal ëmmer an der Semestervakanz. Et duerf én am allgemengen an all Vir- respektiv Haaptiplomklausur nëmmen eng Kéier durchfaalen, soss ass de Studium eriwer (finito!). D'Umellung fir d'Diplomprüfung soll é sech dofir gudd iwerléen. An der Praxis ass ét allgemeng esou datt é fir d'éischt seng Schäiklausur schreiw a wann én déi gepackt huet mell é sech eréischt fir den Diplom un.

